

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 836/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészáros a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Viktorom Križiakom, Advokátska kancelária, Moyzesova 45, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 48/2013 a jeho uznesením z 21. októbra 2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tost 36/2014 a jeho uznesením z 11. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2015 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 48/2013 a jeho uznesením z 21. októbra 2014 (ďalej len „uznesenie špecializovaného trestného súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tost 36/2014 a jeho uznesením z 11. novembra 2014 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

„Prostredníctvom svojho obhajcu som podal Žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu dňa 16. 09. 2014. V žiadosti som navrhoval moje prepustenie z väzby, alternatívne som požiadal o zmenu dôvodov väzby, resp. ich nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka. Žiadosť o prepustenie z väzby bola doručená poštou prokurátorovi ÚŠP GP dňa 17. 09. 2014.

Prokurátor ÚŠP GP mojej žiadosti nevyhovel a postúpil ju po dvanástich dňoch od doručenia dňa 29. 09. 2014 spolu aj so svojim zamietavým stanoviskom k mojmu prepusteniu sudcovi pre prípravné konanie ŠTS v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, pod sp. zn. Tp 48/2013. Toto oznámenie zo dňa 29. 09. 2014 bolo doručené obhajobe dňa 03.10.2014. Následne sa dlhé dni nič nedialo a až dňa 21.10.2014 Uznesením sudcu pre prípravné konanie ŠTS v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 48/2013 zo dňa 21. 10. 2014, bola zamietnutá moja žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Rovnakým uznesením sudca pre prípravné konanie neuložil dohľad probačného a mediačného úradníka. Toto uznesenie bolo doručené obhajobe dňa 28. 10. 2014.

Proti tomuto uzneseniu som podal prostredníctvom obhajcu v zákonnej lehote dňa 31. 10. 2014 sťažnosť priamo na Najvyšší súd SR...

Dňa 01. 12. 2014 bolo môjmu obhajcovi prostredníctvom ŠTS doručené zamietavé Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Tost 36/2014 zo dňa 11. 11. 2014. Nesprávnosť rozhodnutia najvyššieho súdu vidím v jeho arbitrárnosti, vidím v tom, že rozhodoval neúmerne dlho a ešte k tomu vo svojom uznesení alibisticky legalizoval, resp. obhajoval

obsah prvostupňového rozhodnutia, ako aj dĺžku konania sudcu pre prípravné konanie pri rozhodovaní o mojej žiadosti, pričom dobu rozhodovania ŠTS považoval za primeranú a to napriek tomu, že rozhodovanie o mojej žiadosti o prepustenie trvalo na oboch stupňoch po doručenie uznesenia NS SR takmer dva a pol mesiaca. Rovnako odvolací senát neudržateľne a tendenčne odôvodnil pokračovanie väzobného dôvodu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, hoci tento väzobný dôvod už objektívne zanikol...

K porušeniu môjho práva na pojednanie veci v primeranej lehote podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd došlo v konaní o rozhodovaní mojej žiadosti o prepustenie z väzby. Konanie o mojej žiadosti trvalo takmer dva a pol mesiaca, teda 75 dní od doručenia mojej žiadosti prokurátorovi...

Dôvodne som v žiadosti o prepustenie namietal existenciu väzobného dôvodu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keďže bola v podstate založená najmä na obave z pokračovania zhodného protiprávneho konania, ktorého som sa mal dopúšťať ako príslušník PZ, ako aj na obave z možného zneužitia osobných väzieb s bývalými kolegami. Moje osobitné postavenie ako obvineného vyplývalo z môjho profesionálneho zaradenia. Preto som k žiadosti o prepustenie z väzby priložil aj Personálny rozkaz Ministra vnútra Slovenskej republiky č. 214 o prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ zo dňa 28. 08. 2013, ktorým som bol prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ. Takýto stav a postup bolo možné považovať za adekvátne opatrenie k tomu, aby bola eliminovaná hrozba prípadného opätovného pokračovania v trestnej činnosti, ktoré mi ako obvinenému, mal umožňovať práve už neexistujúci služobný pomer príslušníka PZ...

No odvolací súd na moje racionálne argumenty reagoval arbitrárnym Uznesením sp. zn. 2Tost 36/2014 zo dňa 11. 11. 2014, v ktorom sa pre mňa nepochopiteľne úplne stotožnil s nesprávnou argumentáciou, resp. záverom sudcu pre prípravné konanie ohľadom ďalšieho trvania preventívneho dôvodu väzby.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na pojednanie veci v primeranej lehote obsiahnuté v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom, zásahmi a rozhodnutiami Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (sp. zn. Tp 48/2013 zo dňa 21. 10. 2014) a Najvyššieho súdu SR

(sp. zn. 2Tost 36/2014 zo dňa 11. 11. 2014) v konaní ohľadom žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

2. Základné práva [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu a spravodlivý proces obsiahnuté v čl. 17 ods. 1, 2 a ods. 5 Ústavy SR, v čl. 5 ods. 1 písm. c), v čl. 5 ods. 3, v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom, zásahmi a rozhodnutiami Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (sp. zn. Tp 48/2013 zo dňa 21. 10. 2014) a Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 2Tost 36/2014 zo dňa 11. 11. 2014) v konaní ohľadom žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tost 36/2014 zo dňa 11. 11. 2014 sa v celom rozsahu zrušuje a vec vracia na nové konanie a rozhodnutie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, aby [REDAKOVANÉ] prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

5. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva primerané zadosťučinenie vo výške vo výške 3.000,- €, ktoré mu je povinný vyplatiť Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica vo výške 1.500,- € a Najvyšší súd SR vo výške 1.500,- €, ktoré sú mu povinní vyplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Viktora Križiaka do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/08, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu a jeho postupom a uznesením najvyššieho súdu a jeho postupom.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa postupom špecializovaného trestného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu a jeho postupu, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím súdu, pretože preskúmanie jeho postupu je zverené najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu. Najvyšší

súd vo veci o podanej sťažnosti sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. 2 Tost 36/2014 z 11. novembra 2014.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu účinný opravný prostriedok (sťažnosť) na dosiahnutie nápravy ním tvrdeného porušenia označených práv (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany označených práv vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených článkov ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru uznesením najvyššieho súdu a jeho postupom

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Najvyšší súd v namietanom uznesení konštatoval: „*Napriek tomu, že v podanej sťažnosti obvineným [REDAKOVANÉ] sú argumenty sudcu ŠTS, že súd v prípravnom konaní nerozhoduje o vine či nevine obvineného, označené za alibistické, opotrebované, únavné a nepoužiteľné, treba konštatovať, že sú kľúčom pre pohľad súdu na hodnotenie dôkazov v prípravnom konaní a v konaní pred súdom (po podanej obžalobe). Posudzovanie skutkových okolností súdom v prípravnom konaní je jednou z materiálnych podmienok*

väzby. Súd je v tomto štádiu konania limitovaný dôkazmi, ktoré vykonávajú orgány činné v trestnom konaní a do vykonaného dokazovania nemôže zasahovať čo do jeho obsahu, ani rozsahu či pripustenia alebo nepripustenia vykonania navrhnutých dôkazov. Bez kontradiktórneho dokazovania, ktoré v tejto fáze trestného konania nemôže vykonať, je tak sudca v situácii zodpovednosti za rozhodnutie, hoci tvorbu a obsah vykonaných a na rozhodnutie predložených dôkazov nemôže jednoznačne vyvážiť v prospech či neprospech obvineného, ak tieto dôkazy jednoznačne nenapovedajú nedôvodnosti trestného stíhania obvineného pre konkrétny skutok. Treba si naviac uvedomiť, že takéto hodnotenie prebieha za situácie, kedy obvinený vyhodnocuje (prirodzene) dôkazy vo svoj prospech, na druhej strane je argumentácia prokurátora, ktorého povinnosťou je v prípade zjavných dôkazov v prospech obvineného rozhodnúť (sám) o jeho prepustení z väzby, resp. o zastavení trestného stíhania.

Platí tak, že v tomto štádiu konania len zjavne nepresvedčivé dôkazy v neprospech obvineného spôsobujú neudržateľnosť jeho trestného stíhania, a tým aj materiálnu neexistenciu dôvodnosti väzby obvineného. v prípade, že sudca nerozhodne v prospech obvineného (v danom prípade prepustením z väzby), je v jeho subjektívnom ponímaní logicky ako subjekt, ktorý nesprávne (nie v súlade s očakávaným záverom) hodnotí dôkaznú situáciu, a tým znemožňuje odbúranie základnej materiálnej podmienky väzby obvineného - nedôvodnosti jeho trestného stíhania. S tým úzko súvisí aj snaha obvineného [REDACTED] [REDACTED] nekomunikovať pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby so sudcom pre prípravné konanie a snaha ovplyvniť rozhodnutie sťažnostného súdu argumentmi, priamo verbálne prednesenými v sťažnostnom konaní. Svoj odraz to našlo v žiadosti obvineného [REDACTED] [REDACTED] nezúčastniť sa výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie ŠTS, čím bez porušenia práv obvineného bola zachovaná možnosť zákonného rozhodovania prvostupňového súdu o žiadosti o prepustenie z väzby tohto obvineného. V sťažnostnom konaní však účasť obvineného, jeho obhajcu a prokurátora, pri rozhodovaní o sťažnosti proti väzbe, môže umožniť predseda senátu (§ 302 ods. 2 Tr. por.). Bude tomu spravidla vtedy, ak dôvod neprítomnosti obvineného na výsluchu pred sudcom prvého stupňa neumožnil napr. zdravotný stav obvineného. Nebude tomu tak vtedy, ak obvinený nevyužil zákonnú možnosť účasti a prezentovania svojich argumentov pri výsluchu v prvostupňovom konaní, čo je i konkrétny prípad postupu a žiadostí obvineného

██████████. Neobstojí pritom jeho argument o nedôvere k sudcovi súdu prvého stupňa vykonávajúceho jeho výsluch pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, pretože zákonné ustanovenia Trestného poriadku o zápisničnom zaznamenaní (prípadne i nahrávkou) priebehu úkonu výsluchu obvineného sú dostatočnou garanciou autenticity prejavu obvineného. Po rozhodnutí súdu prvého stupňa mal obvinený ██████████ zákonnú možnosť uplatniť svoje právo podania sťažnosti, písomne argumentačne odôvodnenej, ktorú v plnej miere využil pri zachovaní jeho práv. Sťažnostný súd tak nezistil dôvod na výnimočné osobné vypočutie ██████████ na neverejnom zasadnutí sťažnostného súdu.

Najvyšší súd sa stotožnil vo vzťahu k obvinenému ██████████ so záverom ŠTS, že prepustením obvineného z Policajného zboru absolútne nezaniká personálne prepojenie na štruktúry tohto zboru. I tu treba pristupovať individuálne k posúdeniu takýchto prepojení a nepoužívať automaticky rozhodnutia v iných kauzách s inými vnútornými podmienkami, paušalizovaním tam uvedených záverov vo svoj prospech...“

Ústavný súd pri hodnotení uznesenia najvyššieho súdu vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého a druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a druhostupňové konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj druhostupňového), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia najvyššieho súdu s uznesením špecializovaného trestného súdu a v nadväznosti na citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia uznesenia špecializovaného trestného súdu, ktorý v označenom uznesení uviedol najmä: «Od predchádzajúceho rozhodovania o väzbe obvinených (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 12. augusta 2014, sp. zn. 2 Tost 27/2014 o predĺžení lehoty trvania väzby a o zamietnutí žiadostí niektorých obvinených a neprijatí záruk za nahradenie väzby) nedošlo k žiadnym

podstatným zmenám v prospech obvinených, ani vo vzťahu k dôvodnosti trestného stíhania, ani vo vzťahu k dôvodnosti väzobného stíhania obvinených. Práve naopak, možno konštatovať, že vykonávaním dôkazov (ide najmä o výpovede [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorí sa rozhodli spolupracovať pri vyšetrovaní trestnej činnosti) došlo k prehĺbeniu pôvodne uvedenej dôvodnosti podozrenia proti obvineným menovite uvedeným vo výrokovvej časti tohto uznesenia zo skutkov ako je to konkrétne uvedené jednak v uzneseniach vyšetrovateľa o vznesení obvinenia a rozšírení obvinenia a je to uvedené aj v odôvodnení tohto uznesenia.

Všetci štyria obvinení ako sú uvedení vo výrokovvej časti tohto uznesenia sú obvinení aj za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a to buď ako členovia zločineckej skupiny, alebo ako činní pre zločineckú skupinu. Od už skôr spomenutého predchádzajúceho rozhodovania o väzbe obvinených neboli ani orgánmi činnými v trestnom konaní, ani obvinenými zabezpečené také dôkazy v prospech obvineného, ktoré by boli dostatočným základom pre záver, že trestné stíhanie všetkých štyroch skôr menovaných obvinených je už neudržateľné, pre záver, že títo štyria obvinení už nie sú dôvodne podozriví z trestnej činnosti tak, ako je to konkrétne uvedené v úvode tohto odôvodnenia. Tým by pominul materiálny základ dôvodnosti väzby obvinených. Práve naopak aktuálnosť dôvodnosti podozrenia proti všetkým štyrom obvineným je dostatočne preukázaná, stále pretrváva. Ani zastavenie trestného stíhania za časť skutkov a proti niektorým obvineným nie je dostatočne výpovedným argumentom a dostatočným právnym základom na prepustenie obvinených z väzby na slobodu z dôvodu pominutia dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, eventuálne z dôvodov pominutia väzobných dôvodov.

Čo sa týka argumentácie obvineného [REDAKOVANÉ], že bol už právoplatne prepustený z policajného zboru, sudca pre prípravné konanie aj pri rešpektovaní rozhodnutí nadriadeného orgánu je toho názoru, že prepustením príslušníka PZ zo zboru nezaničí absolútne jeho prepojenie na štruktúru policajného zboru, na rokmi vybudované individuálne vzťahy k niektorým príslušníkom, pričom nemožno prehliadnúť fakt, že ešte na začiatku trestného stíhania bola ponúknutá záruka za nahradenie väzby obvineného [REDAKOVANÉ] funkcionárom Policajného zboru. Nepominula teda hrozba konania obvineného, že za finančnú odmenu, ktorú mal obvinený [REDAKOVANÉ] od členov

zločineckej skupiny, mal zneužívať právomoc verejného činiteľa vo vzťahu k „zahladzovaniu“ trestnej činnosti páchanej členmi zločineckej skupiny...»

Vo väzobných veciach platí, že skúmanie dôvodov väzby a primeranosti lehoty väzby prináleží predovšetkým všeobecným súdom. Pre ten účel im patrí skúmať všetky okolnosti spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe. Predovšetkým na základe dôvodov uvedených v týchto rozhodnutiach (prípadne aj na základe nesporných skutočností uvedených obvineným v žiadostiach) ústavný súd zisťuje či boli, alebo neboli porušené označené články ústavy a dohovoru (*mutatis mutandis* Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991).

Ústavný súd taktiež vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým patrí interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktorá by bola arbitrárna alebo zjavne neopodstatnená (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05).

Ústavný súd konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú so skutkovými zisteniami, ktoré nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v uplatnenej sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

Ústavný súd preto túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V nadväznosti na citované ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, nie je podľa názoru ústavného súdu prejavom interpretačnej alebo aplikačnej svojvôle, a preto sa úvahy najvyššieho súdu z pohľadu ústavného súdu nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu a postupom najvyššieho súdu

Sťažovateľ poukazuje na to, že konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby trvalo „... takmer dva a pol mesiaca, teda 75 dní od doručenia mojej žiadosti prokurátorovi... Prostredníctvom svojho obhajcu som podal Žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu dňa 16. 09. 2014... Žiadosť o prepustenie z väzby bola doručená poštou prokurátorovi ÚŠP GP dňa 17. 09. 2014.

Prokurátor ÚŠP GP mojej žiadosti nevyhovел a postúpil ju po dvanástich dňoch od doručenia dňa 29. 09. 2014 spolu aj so svojim zamietavým stanoviskom k mojmu prepusteniu sudcovi pre prípravné konanie ŠTS v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, pod sp. zn. Tp 48/2013. Toto oznámenie zo dňa 29. 09. 2014 bolo doručené obhajobe dňa 03. 10. 2014. Následne sa dlhé dni nič nedialo a až dňa 21. 10. 2014 Uznesením sudcu pre prípravné konanie ŠTS v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 48/2013 zo dňa 21. 10. 2014, bola zamietnutá moja žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu... Toto uznesenie bolo doručené obhajobe dňa 28. 10. 2014.

Proti tomuto uzneseniu som podal prostredníctvom obhajcu v zákonnej lehote dňa 31. 10. 2014 sťažnosť priamo na Najvyšší súd SR... Dňa 01. 12. 2014 bolo môjmu obhajcovi prostredníctvom STS doručené zamietavé Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Tost 36/2014 zo dňa 11. 11. 2014.“.

Zo skutočností uvedených sťažovateľom, resp. zistených ústavným súdom dopytom na najvyššom súde možno v danej veci ustáliť, že konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo pred špecializovaným trestným súdom od 29. septembra 2014 do 28. októbra 2014 a následne po vrátení spisu najvyšším súdom od 21. novembra 2014 do 27. novembra 2014, teda spolu 35 dní. Konanie pred najvyšším súdom trvalo od 31. októbra 2014 do 20. novembra 2014, teda 20 dní.

Ústavný súd neprihliadal na skutočnosť, že uznesenie najvyššieho súdu bolo obhajcovi sťažovateľa doručené až 1. decembra 2014, vzhľadom na to, že obhajca si zásielku neprevzal v odbernej lehote, čo nemožno vytknúť špecializovanému trestnému súdu, ktorý uznesenie najvyššieho súdu expedoval 21. novembra 2014, teda v deň, keď mu bol doručený súdny spis z najvyššieho súdu.

Ústavný súd neprihliadal ani na tvrdenie sťažovateľa, že sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal priamo na najvyššom súde, vzhľadom na to, že svoje tvrdenie nepreukázal žiadnym dôkazom, Naopak, na predloženej sťažnosti je v záhlaví uvedené, že sa na najvyšší súd podáva prostredníctvom špecializovaného trestného súdu, a túto skutočnosť si ústavný súd overil aj dopytom na špecializovanom trestnom súde.

Ústavný súd konštatuje, že špecializovaný trestný súd pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o niekoľko dní prekročil judikatúrou akceptovanú lehotu jedného mesiaca rozhodovania na jednom stupni, čo je na hrane prípustnosti o rozhodovaní v daných veciach.

Podľa názoru ústavného súdu uvedené časové súvislosti síce vo všeobecnej rovine svedčia o uplynutí dlhšieho času pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, než aké je ustálenou judikatúrou chápané pre rozhodovanie o väzbe ako akceptovateľné (t. j. dobu jedného mesiaca väzobného konania na jednom stupni súdu), avšak v okolnostiach konkrétneho prípadu ešte toto v zásade nepatrné prekročenie časových limitov (v zásade len o niekoľko dní) nehodnotí ústavný súd ako nespĺňajúce ústavné limity

pre urýchlené rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby. Za takéto špecifické okolnosti prípadu považuje ústavný súd predovšetkým rozsah vyšetrovanej trestnej činnosti, ktorej sa mala dopustiť väčšia skupina osôb zoskupených do zločineckej skupiny, nevyhnutným dôsledkom čoho je nielen väčší rozsah spisového materiálu, ktorý je pred každým rozhodnutím o väzbe niektorého z obvinených povinný súd preskúmať z hľadiska, či v čase rozhodovania o väzbe sú stále dané podmienky a dôvody väzby u toho-ktorého obvineného, ale aj zvýšené nároky na zosúladenie množstva procesných úkonov, ktoré je vo veci takéhoto charakteru potrebné priebežne realizovať (m. m. III. ÚS 683/2014).

Ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti judikoval, že právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Právo na súdnu ochranu v súvislosti s periodickým skúmaním dôvodnosti väzby, ako aj právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby sú teda obsiahnuté v čl. 17 ods. 2 ústavy. Nielen ústavný súd, ale aj štrasburské orgány ochrany práv súčasne zdôrazňujú, že rýchlosť preskúmania a rozhodovania o žiadostiach o prepustenie z väzby je nevyhnutné posudzovať a vykladať v závislosti od podmienok a okolností každej konkrétnej veci (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21; Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24, a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55). Vo svojej judikatúre už ústavný súd vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napríklad III. ÚS 255/03, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že sú mu známe skutočnosti, že sťažovateľ bol prepustený na slobodu od 13. apríla 2015 a že bol špecializovaným

trestným súdom odsúdený na trest odňatia slobody 4. decembra 2015, aj keď tento rozsudok ešte nie je právoplatný.

4. K namietanému porušeniu čl. 6 dohovoru postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je rozhodnutím, ktorým ako nadriadený súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, t. j. je rozhodnutím o osobnej slobode.

V súvislosti s namietaným porušením práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, ako aj rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa osobná sloboda v súvislosti s rozhodovaním o väzbe a jej ďalšom trvaní chráni prostredníctvom ustanovení čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok *De Wilde et al. v. Belgicko* z 18. 6. 1971, séria A, č. 12, body 65, 67, 71, 72, 73, 75, 76, 77 atď.), resp. ustanovení čl. 17 ústavy, pretože tieto predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než akú má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 ústavy. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy totiž zahŕňajú tak hmotné, ako aj procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie či ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy garantujúce základné právo na súdnu ochranu (m. m. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti konštatoval, že sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním najvyššieho súdu namietal porušenie takých práv, ktoré na konanie a rozhodovanie nie sú aplikovateľné, a preto k ich porušeniu nemohlo dôjsť vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom označenými právami a namietaným uznesením najvyššieho súdu a jeho postupom. Na tomto

základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie práva zaručeného v čl. 6 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2015